

2

4-000-1100. 11
12-3a6

DISSESSATIO BOTANICA
DE
MELANTHIO,

QUAM
VENIA EXP. FACULT. MED. UPSAL.
P R E S I D E

**C A R O L . P E T .
T H U N B E R G ,**

EQUIT. AURAT. REG. ORD. DE VASA,
MEDIC. DOCT. PROFESS. MED. ET BOTAN. REG. ET ORD. ACAD. CÆSAR. NAT.
CURIOS. REG. SCIENT. LONDIN. HOLM. SOCIET. SCIENT. UPSAL. PHILAD.
PATR. HOLM. BEROL. NAT. SCRUT. PARIS. HAFNIENS. ET HALENS.
HIST. NAT. LUND. HARLEM. AMSTELD. ZELAND. NIDROSIENS.
TICINENS. LENENS. LENN. LONDIN. PHYS. GOTTINGENS. MEDIC.
ET NAT. STUDIOS. EDIMBURG. MEMBRO; NEC NON ACAD. SCIENT.
PARIS. MONSPLEMENS. AGRICULT. PARIS. MEDIC. LONDIN.
SCANDINAV. FLORENTIN. ET BATAVIN. IND. OR.
CORRESPOND.

PUBLICO SUBJICIT EXAMINI
M E L K E R K F E R N E R ,
WESTROGOOTHUS.

IN AUDIT. BOTAN. D. 13 DECEMB. 1797.

H. A. M. S.

U P S A L I Æ ,
LITTERIS JOH. FR. EDMAN, REG. ACAD. TYPOGR.

ОПЕРЫ

СКАЗКАМ

СКАЗКАМ

СКАЗКАМ

СКАЗКАМ

СКАЗКАМ

46

T - h - 11

DE
MELANTHIO.

In toto Systemate Plantarum sexuali nulla certe est Clas-
sis, quæ minus utilitatis, plus noxiæ attrulit Scientiæ Botanicæ,
quam quidem illa, quæ polygamia nomen adepta est. Ad
hanc Classem referri debuissent omnia illa vegetabilia, qui-
bus præter flores hermaphroditos etiam flores masculi
vel feminæ sive monoici, sive dioici simul sunt. Cum
vero in plurimis aliis Clasibus occurant & integri Or-
dines & Genera non pauca, quibus Germina sterilia, ut
in Umbellatis, Syngenesia, Arboribusque facile omnibus,
nimium sane extenderentur & fere in infinitum hujus
Clasoris limites. Præterea etiam non adeo facile est dictu-
saltem sub florescentia, an Pistillum præsens abortiat vel fe-
mina matureret. Hinc non raro evenit, ut Genera fuerint
immerito multiplicata & præter naturæ indolem in scien-
tiæ detrimentum divisa.

Ob hanc rationem Atriplex separata fuit a Chenopodio, Hermas a Bupleuro, Solandra & Centella ab Hydrocotyle, Valantia a Galio, Veratrum a Melanthio, ut multa alia silentio prætereamus.

Si attente examinare velimus ultimo nominata duo
Genera Veratri & Melanthii, facile inveniemus, præter
naturam illa esse dilacerata, quodque character ille, quem
pro Veratro adfert ill. LINNÉ, valde sit exiguus, fere nul-

A lus,

lus, saltem minime sufficiens pro distincto constituendo genere, nimirum: *in Masculo flore rudimentum obsoletum & vanum pistilli.*

Melanthii Genus in speciebus plurimis, imprimis super detectis, multum variare deprehenditur, floribus scilicet monoicis, dioicis, polygamis & hermaphroditis; semper tamen characteres genericos certos servat & constantes, Corollam 6-petalam, Stamina 6 petalis inserta, Stylos tres & Capsulas tres coalitas. Jure igitur meritoque hæc Genera combinanda censemus, eorumque huc usque detectas species ulterius examinatas sistere volumus.

DESCRIPTIO GENERIS.

C A L. nullus

C O R. Petala 6, oblonga, persistentia, unguibus linearibus.

STAM. Filamenta 6, petalis inserta, filiformia, erecta.
Anteræ globosæ.

P I S T. Germen superum, conicum, striatum.
Styli tres, curvi.
Stigmata obtusa.

PERIC. Capsula ovata, trigona, trisulca, trilocularis ex capsulis tribus introrsum unitis.

Obs. i:ma Illustr. JUSSIEU *Melanthio* tribuit germina 3 co-
lita & capsulas junctas polyspermas: *Veratro* germina tria, distincta, in quibusdam floribus abortiva: stylos tres, breves: capsulas intus 2 valves, polyspermas seminibus membranaceis.

2:da. Illustr. LINNÉ *Veratro* adscribit Petala ferrata:
Filamenta germina prementia apicibus patentibus: Germina tria desinentia in stylos vix manifestos & capsulas tres, compressas 1. loculares

1-val-

1-valves: tandemque in masculo flore rudimentum obsoletum, vanum Pistilli.

Character Genericus: Cor. 6-petala staminifera. Filamenta unquibus corollæ elongatis inserta. Caps. 3.locularis.

CHARACTERES SPECIERUM.

- 1 *pumilum*: foliis aggregatis, lanceolatis, canaliculatis, floribus radicalibus.
- 2 *capense*: foliis lanceolatis cucullatis, floribus radicalibus.
- 3 *monopetalum*: foliis alternis ensiformibus distichis, petalis basi cohaerentibus.
- 4 *ciliatum*: foliis ensiformibus cucullatis subciliatis, floribus spicatis.
- 5 *triquetrum*: foliis trigonis, spica simplici.
- 6 *luteum*: foliis alternis lanceolatis spica simplici.
- 7 *viride*: foliis alternis lanceolatis, corolla reflexa.
- 8 *hybridum*: floribus masculis & fœmineis mixtis, petalis undulatis.
- 9 *monoicum*: floribus masculis paniculatis, racemo fœmineo terminali.
- 10 *spicatum*: foliis subovatis, spica nutante.
- 11 *myosotonum*: scapo thyrsifero, floribus hermaphroditis.
- 12 *dioicum*: floribus dioicis.
- 13 *indicum*: foliis alternis linearibus, caule subbifloro.
- 14 *latum*: foliis linear-ensiformibus, caule simplici, racemo ovato.
- 15 *virginicum*: foliis linear-ensiformibus, caule ramoso, racemis oblongis.
- 16 *sibericum*: foliis elliptico ensiformibus, caule ramoso, racemis paucifloris.
- 17 *album*: foliis ovatis, caule ramoso, spicis cernuis glabris.

- 18 *nigrum*: foliis oblongis, caule ramoso, racemis erectis tomentosis.
- 19 *virens*: foliis — , caule ramoso, floribus racemosis, corollæ unguibus latere intus incrassatis.
- 20 *Sabadilla*: foliis — , racemo simplici, floribus secundis subnutantibus.

DESCRIPTIO SPECIERUM.

M. pumilum: *Folia* aggregata, plurima, lanceolata, acuta, integra, canaliculata, glabra, pollicaria.

Flores inter folia sessiles.

M. capense: *Radix* profunde descendens.

Caulis nullus.

Folia radicalia, vaginantia, basi lata, conniventia, ovato-lanceolata, acuta, sulco medio, glabra, integerrima, margine tenuissime cartilaginea, patenti-erecta, subquina, interioribus sensim minoribus; mediis basi, intimus totis albis, unguicularibus, extimus bipollicaribus.

Flores intra folia sessiles, aggregati.

Bractea simplex, ovata, acuminata, alba.

Corolla 6-petala, infera. *Ungues* angusti, lineares;

Lamina ovata, conniventio-cucullata, acuta, alba, unguiculata, erecta.

Filamenta 6 lamimis vel petalis mediis inserta, basi crassa, subulata, laminis breviora, virescentia.

Antheræ ovatae, sulcatæ, subincurvatae, rufescentes.

Germina tria, supera.

Styli tres, subulati, erecti, petalis paulo breviores, virescentes.

Stigmata simplicia, obtusa, villosa-fusca.

Capsula oblonga, trisulca, subtrigona angulis depressis, glabra, stylis tribus aristata, trivalvis, trilocularis.

Semina plurima, globosa, glabra, columnæ affixa.

M. monpetalum: *Radix* globosa, glabra, profunda.

Ca-

Caulis simplex, foliatus, vaginatus, striatus, flexuosus, erectus, glaber, digitalis vel palmaris.

Folia tria caulinata alterna, vaginantia, basi latiora, concava, sensim angustata, apice setacea, disticha, patentia, integerima, glabra, longitudine caulis vel paulo longiora, superiora breviora.

Flores spicati, sparsi.

Spica flexuosa, pollicaris vel digitalis.

Corolla huic speciei connata monopetala; a Melanthiis tamen jure non separanda.

Varietas quadruplex hujus datur.

α) humilior, corollis albis: laciniarum marginibus maculaque supra os tubi purpureis, staminibus albis, spica 3 vel 4-flora.

β) corollis totis purpureis, marginibus nigris, staminibus purpureis, spica ovata.

γ) corollis albis, marginibus fuscis, spica longiore.

δ) corollis totis albis, elongatis, spica longa.

*M*ciliatum: *Radix* carnosa, globosa, glabra; fibrillosa.

Caulis erectus, simplex, vaginatus, teres, superne striatus, glaber, palmaris vel spithameus, multiflorus.

Folia pauca, circiter tria, caulinata, alterna, vaginantia, cullata, a basi lata sensim angustata, apice filiformia, erecta, integra, glabra; superiora breviora; margine saepius tenuissime cartilagineo-ciliata.

Flores spicati, raro pauci, saepius plurimi.

Corolla 6-petala, patens. *Ungues* angustati, staminiferi. *Lamina* ovata, obtusa.

Color corollae albus.

Filamenta 6, ungvibus paulo supra basin inferta, subulata, petalis dimidio breviora, alba.

Styli tres, filiformes e centro germinis, albi, longitudine staminum.

Stigmata obtusiuscula.

Capsula a basi sensim ampliata, glabra, trigona, trilocularis: apicibus hamato-recurvatis, convexiusculis.

Dum ad aquas crescit folia evadunt caule duplo longiora, lineariformia, ciliis albis & scapus altior.

M. triquetrum: Caulis teres, simplex, erectus, spithameus.

Folium radicale unicum, caulem longe vaginans, canaliculato-trigonum, glabrum, integrum, erectum, caule longius. Aliud folium bracteiforme sub spica florium simile sed brevius.

Flores spicati, plures.

Spica digitalis, erecta.

Petala ovata, obtusa, alba.

Filamenta petalis breviora.

M. luteum: Caulis simplex, teres, striatus, glaber, flexuosus, spithameus.

Folia alterna, lanceolata, glabra, pollicaria.

Flores spicati, lutei.

Spica simplex, digitalis.

Petala 6, lineariformia, obtusa, patentia, unguicularia.

Styli tres revoluti.

M. viride: Radix carnosa, globosa, vel fasciculata, profunde insidens, fibrosa, alba.

Caulis simplex, erectiusculus, striatus, glaber, viridis, palmaris.

Folia radicalia vaginantia, lato-lanceolata, longeque acuminata, supra sulco medio, subtus carina laevi, integerrima, glabra, disticha, patentia, longitudine caulis vel paulo longiora. Caulina duplo vel triplo breviora, fessilia, sparsa.

Flores pedunculati, solitarii, cernui.

Pedunculi sparsi, decurrentes, filiformes, uniflori, glabri, inferiores longiores, bipollares; superiores sensim breviores.

Corol.

Corolla 6-petala, infera. *Petala* ovato-lanceolata, concava, obtusiuscula, reflexa, subungvicularia, viridia: marginibus & apice purpurascens; basi intus luna albida nectarea, persistentia.

Filamenta 6, subulata, reflexa, corolla duplo breviora.

Antheræ ovatæ, incumbentes, flavæ.

Germen superum, rotundatum, obtuse hexagonum, glabrum.

Styli tres, staminibus paulo longiores, patentissimi, apice reflexi.

Stigmata obtusa.

Capſula ovata, obtusa, subtrigona, sexulcata, glabra, trivalvis, trilocularis.

Semina plura, ovata, alba.

Foliatura convenit cum M. Monopetalo & Capensi.

Basis Petalorum concava, lunulato albida, membranacea, succo melleo repleta.

M. indicum: *Radix* bulbosa.

Caulis simplex, laevis, erectus, palmaris.

Folia caulina tria, linearia, caule longiora.

Pedunculi terminales, saepius duo: altero unifloro, altero bifloro.

Bracteæ due.

Flores atropurpurei.

Petala angusto-lanceolata.

Capſula triangularis, laevis, magnitudine seminis Coffeæ.

M. latum: *Folia radicalia* linearis-ensiformia, utrinque attenuata, integra, nervosa, glabra, erecta, pedalia.

Caulina alterna, similia, sensim breviora; superiora bracteiformia, brevisima.

Caulis simplex, angulatus, erectus, glaber, bipedalis.

Flores racemosi.

Racemus ovatus, bipollicaris.

Pedunculi filiformes, erecti, ungviculares.

Bracteæ.

Bracteæ ad basin peduncularum solitariæ, brevisimæ.

Corolla alba.

*M. virginicum: Caulis subteres, erectus, apice ramosus,
glaber, tripedalis.*

Rami alterni, breves.

*Folia radicalia, ensiformia, integra, glabra, nervosa, pe-
dalia; caulina similia, sensim parum breviora.*

Flores in ramis & apice caulis racemosi, albi.

Racemi oblongi pedunculis vix ungvicularibus.

Bractea in basi pedunculi solitaria, ovata, brevis.

*M. sibericum: Caulis teres, glaber, erectus, superne ramo-
sus, pedalis.*

*Folia radicalia elliptico ensiformia, acuminata, integra,
nervosa, glabra, pedalia. Superiora bracteiformia,
brevisima.*

Rami alterni, ungviculares.

Flores racemosi, albi.

Pedunculi capillares, vix ungviculares.

*M. album: Caulis teres, substriatus, glaber, supra ramosus,
erectus, tripedalis & ultra.*

Rami alterni, filiformes, florentes, cernui, spithamæi.

*Folia radicalia ovata, acuta, integra, multinervosa, glabra,
spithamam lata, sesquispithamæa; caulina oblonga,
acuminata, amplexicaulia, superiora sensim minora.*

Flores in ramis spicati, virescentes.

*M. nigrum: Caulis teres, erectus, superne ramosus, quadri-
pedalis & ultra.*

Rami filiformes, sparsi, plurimi, florentes, erecti, spithamæi.

*Folia radicalia supetiolata, ovato-oblonga, acuminata, in-
tegra, multinervosa, glabra palmam lata, pedalia.*

*Caulina sessilia, ensiformia, attenuata, longiora, su-
prema angustiora & breviora.*

Flores in ramis racemosi, nigri.

Race-

Racemi erecti, sparsi, spithamæi.
Pedunculi semiunguiculares.

SYNONYMA.

- M. capense*: Linn. Spec. Plant. p. 483. Syst. Veg. per Gmelin p. 587.
- M. monopetalum*: Linn. Suppl. p. 213. Syst. Veg. p. Gmel. p. 588. Wurmbæa capensis. Nov. Gen. Plant P. I. p. 18. fig. α. β. γ. Linn. Syst. Veg. XIV p. 348.
- M. ciliatum*: Linn. Suppl. Plant. p. 213. Syst. Veg. XIV p. 349. per Gmelin p. 587.
Hyacinthus stellatus, spicatus, floribus incarnatis caule & folio Orchidis ex Prom. B. Spei Pluk. Phyt. T. 195. f 4.
- M. triquetrum*: Linn. Suppl. Pl. p. 213 Syst. Veg. XIV p. 349. per Gmel. p. 587.
- M. viride*: Linn. Suppl. p. 213. Syst. Veg. XIV p. 349. p. Gmel. p. 588.
- M. luteum*: Flor. Jap. p. 152. Veratrum luteum Linn. Syst. Veg. per Gmel. p. 589.
- M. hybridum*, *monoicum*, *spicatum*, *myoelonum*, Linn. Syst. Veg. per Gmel. p. 547. *dioicum*, *indicum* ibid. p. 588.
- M. latum*: Ait. Hort. Kew. I. p. 488. Linn. Syst. Veg. per Gmel. p. 588.
- M. virginicum*, *sibericum*, Linn. Syst. Veg. per Gmel. p. 587.
- M. album*, *nigrum*, *virens*, *Sabadilla*: Veratrum album, *nigrum*, *viride*, *sabadilla* Linn. Syst. Veg. per Gmelin p. 589.

LOCUS.

In Europa: *album* in Russiæ, Austriæ, Helvetiæ, Italïæ, Græciæ montosis, *nigrum* in Hungariæ & Siberiæ apricis siccis.

B

Asia

Afia: Sibiricum in Siberia ad Baikal, *luteum* in Japonia,
indicum in Tranquebaria, *album & nigrum* in Siberia.

Africa: capense, monopetalum, ciliatum, triquetrum, viride in
 Capitis Bonæ Spei arenosis inundatis.

America: pumilum in Terra del Fuego, *Forst: luteum* in
 Virginia, Canada; *hybridum, monoicum, spicatum,*
myctonum, dioicum, latum in Corolina, *virginicum*
 in Virginia & Pensylvania.

USUS:

Omnis inter hujus Generis Species in primis sua se
 commendat utilitate *Sabadilla*, cuius seminibus probatam
 inesse vim vermes in corpore humano, cimices & pediculos
 necandi, satis notum est. Quibus vero sub formis & qua
 cautela semina haec sint adhibenda, alios ut taceam, so-
 lerter exposuit, Cel. MURRAY in *Apparatu Medicaminum*.
 Vol. 5, p. 166 — 179.

